

Yttrande över granskningshandling PÅ 22/2019 20230927 (f g 20220331)

Förslag till detaljplan för Värmeväxlaren 3 m.fl. i Lund

231130

Vi noterar med tillfredsställelse att planförslaget ska *behandlas som utökat förfarande* även om argumenten för detta är ekonomiska, inte allmänintresset,

i övrigt menar SBK att vårt samrådsyttrande inte föranlett några åtgärder.

Anmärkningsvärt är att varken samrådsredogörelsen eller den nya planbeskrivningen redovisar vad som ändrats sedan förra förslaget, bara att 21 justeringar gjorts. Inte från vad. Hushöjder tycks ha ökats – t ex "signaturbyggnaden" med minst en våning.

Förslagets kvaliteter

Västra Esplanaden

Planområdets hantering och utformning är givetvis av stort intresse för medborgarna som strategiskt beläget i tid och rum, med ny Esplanad med stora ambitioner på folkliv där, med "signaturbyggnad" på förslaget entrétorg.

Kvaliteten på detta är ett allmänintresse. Det duger inte med värderingar i ett slutet planarbete. Detta hanterar ju vad som ska bli aktivt vardagsrum för den förnyade stadsdelen.

Esplanadens utformning kräver ett offentligt program. Förutsättningarna kräver skickligt hanterande. Den öst-västliga sträckningen innebär t ex att fasaderna i söder ligger i ständig skugga (utom tidig morgon). Västerbroprogrammet konstaterar mycket riktigt att "*Den norra sidan av gatan görs bredare för att ta vara på solljus*". Där kan serveringar och fickparker ligga. Esplanaden blir därför osymmetrisk.

Den måste leva upp till sitt namn – esplanad – dvs ha täta, vuxna trädtrader. Inte som i illustrationer glest och spretigt. Detta offentliga rum måste i klimatperspektivet ha 30% krontäckning. Här ska planen göra tydligt att "högkvalitativa" ambitioner också innebär kostnader för plantering av vuxna träd. "gårdsbjälklaget ska vara planterbart" i bestämmelserna är inte tillräckligt. Erforderligt planteringsdjup måste garanteras. Räcker inte att nämnas i beskrivning.

Plankategorin GATA har inga som helst preciseringar att leva upp till och är inte öppet för synpunkter. Vackra ord i planbeskrivningen måste säkras i planbestämmelser.

Samt: Var gör ni av alla cyklar?

Och: "framtida högklassigt kollektivtrafikstråk", vad innebär det? Ska man se 9 m bred spårvägszon (utan hållplatser) i mitten, som Västra Esplanadens framtid?

Kulturvärdena

Det är märkligt att den esplanad som ska vara ryggrad i stadsdelen inte bär på hågkomster av dess förhistoria.

Det var annars starkt uttryckta ambitioner i FÖP Öresundsvägen, uppföljt i Västerbroprogrammet, "har fördjupats vad gäller bl a kulturmiljö", "ett av Lunds äldsta industriområden ska stegvis omvandlas till en hållbar, modern och levande blandad stadsdel". "Genuina Västerbro, uttrycksfulla Västerbro.". Fler citat Västerbroprogrammet -- se också bilagd karta (sid 65):

"Inslag av historiska industrimiljöer. Dessa byggnader och miljöer, vars kulturhistoriska värde identifierats i en fördjupad antikvarisk utredning för området, kan bevaras i sin helhet eller i delar. Flertalet av dem återfinns längs Västra Esplanaden".

"Projekt mål en egen identitet".

"Andra starka värden i området idag är befintlig park och grönska, industribyggnader med bevarandevärde, befintliga verksamheter som ger liv åt det idag bostadslösa området"

"Områdets historik med de historiska industrimiljöerna är en av utgångspunkterna för den framväxande stadsdelens identitet. Samtidigt kommer stadsbilden domineras av nya byggnader och miljöer. För att Västerbro ska nå upp till den fördjupade översiktsplanens

målbild krävs bland annat arkitektonisk variation och kreativitet, där nytt får samspela med befintligt, såväl vad gäller fysiska miljöer som verksamheter.”

”Här kan modern bebyggelse ligga sida vid sida med industrihistoriska byggnader och miljöer. För att skapa variation och plats för möten och aktiviteter ges gatan en flikig form. Gatubreddens skiftar med öppningar i form av torg, platser och öppningar i varierande storlek”

Dessa ambitioner följs upp av länsstyrelsen i dess samrådsyttrande där det betonas ”att förtätning ofta kan göras i samklang med bibehållandet av kulturhistoriska miljöer.”, det ”bevaras ingen befintlig bebyggelse varken inom planområdet eller norr om (separat planuppdrag)”. Det finns inga som helst spår av den industriella bakgrunden i planen.

Planens starka fokusering på bostäder i konventionell mening missar de förändringar som nu sker under tryck av klimatförändringar och andra påfrestningar. Ett paradigmskifte i byggande och stadsutveckling. Köpenhamnsskolans 4-stegsprincip kan tillämpas även i Lund. Inte förrän i fjärde steget bygger man nytt (men med återanvända material -- den cirkulära ekonomi som nämns i beskrivningen). Planen borde i stället utmana arkitektkåren att använda verkstadshallen på Värmeväxlaren till ny användning. Länsstyrelsens påpekande att de värden som ligger i dess fasad kan sparas och bidra till Västerbros identitet. Plangränsen kan tryckas högre upp mot Separatortorn för mer utrymme.

Planen i övrigt

Vi vidhåller det vi framförde i samrådsyttrandet

Beträffande bl a en stark ambition är att förstärka brokigheten i området, *ges gatan en flikig form*. Esplanaden ska också innehålla allt.

Inte heller ambitionen i Västerbroprogrammets att vara *en naturlig förlängning av Lunds innerstad med mångfald och variation i bebyggelse och stadsrum*.

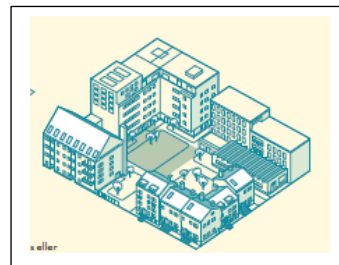
De storskaliga kvarteren kompletteras och ges en mer mänsklig skala genom att delas in i mindre kvarter, mindre gator, stråk och tät blandad bebyggelse.

Plankartan visar inte något av detta. Saknar precisioner. Resultatet skiljer sig väsentligt från flera viktiga vägledande principer i FÖP och program, illustrerat bl a med bild här intill:

I stället föreslås att befintlig verkstadshall ersätts av en storskalig monolit, ett storgårdskvarter som anspelar på verkstadshallens volym och gestaltad med en fasad i rött tegel. Detta är otillräckligt. Den befintliga kulturmärkta

norra fasaden måste få leva kvar på ett mer aktivt sätt – plats för kreativa arkitekter! För att leva upp till ambitionerna i Västerbroprogrammet måste planbestämmelserna stadga att byggnadsvolymer bryts ner till små fastigheter (med olika byggare).

Dvs med tillägg om fastighetsindelning.

AFSL menar också att det numera lagstadgade barnperspektivet gör att 7-vånings bostadshus är olämpliga förfamiljebostäder. Barn ska inte bo högre än fyra våningar enligt många decenniers forskning och erfarenhet. Att ”skapa möjlighet till lek ...” är för svagt. Är ett krav. Kommunen har ansvaret att följa lagarna, liksom sina egna direktiv.

AFSL efterlyser fortfarande ett omtag i utvecklingen av detta kvarter i enlighet med givna direktiv.

Thomas Hellqvist
Ordf AFSL

Lennart Nord
v ordf AFSL